Hedelmän- ja Marjanviljelijäin liitto ry

Viljatie 4 C
00700 Helsinki

Puhelin (09) 5841 6534

EDUSKUNTA
MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNTA 2.5.2017

Viite: Hallituksen esitys metsästyslain muuttamisesta

Asiantuntija: Hedelmän- ja Marjanviljelijäin liiton hallituksen jäsen Juha Poikela

Hedelmän- ja Marjanviljelijäin liitto ry toteaa lausuntonaan viitekohdan asiassa seuraavaa:

Asia vaikuttaa vahinkolintujen lupakäsittelyn sekä hirvieläinvahinkojen osalta merkittävästi alamme elinkeinon harjoittajien toimintaedellytyksiin:

Vahinkolintujen lupamenettelyn helpottuminen

Hedelmän- ja Marjanviljelijäin liitto pitää myönteisenä kehityksenä, että vahinkolintujen hävittämislupamenettelyä helpotetaan hallituksen normien purkutalkoisiin perustuvana linjauksena. Nykyinen lupamenettely aiheuttaa kohtuutonta vaivaa sekä yrittäjille että Suomen riistakeskuksen toimihenkilöille. Yrittäjät kokevat lintujen aiheuttamat vahingot merkittävinä haittoina tuotannolle.

Lakiesityksen 41 b § mainitaan, että valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset mm. hyväksymispäätökseen otettavista määräyksistä, enimmäismäärän tarkistamisesta, saalisilmoituksesta ym. Näissä määräyksissä on huomioitava maakunnittain viljelijöiden määrät, viljelykasvit, varhaistuotanto ym. jotta rauhoittamattomien lintujen vahingot kyettäisiin torjumaan edes tyydyttävästi.

Kun käsittelyssä olevaa lakia täydennetään myöhemmin asetuksin, Hedelmän- ja marjanviljelijäin liitto ry vaatii tulla kuulluksi myös niiden valmistelussa. Asetuksilla ei saa vesittää lain henkeä byrokratian keventämisestä. Ilmoitusmenettelyn on oltava joustava ja selkeä myös käytännössä.

Lintuharrastajien yhdistykset ovat valittaneet elinkeinonharjoittajien hakemista luvista. Valituksilla on ilmeisesti ollut vaikutusta Suomen riistakeskukselle räkättirastaiden

poikkeuslupien myöntöpäätöksiin. Yrittäjät ovat kokeneet luvista valittamisen jopa tahallisena kiusantekona elinkeinolle. Suomen räkättirastaskannat eivät marjaviljelmillä tehtävien torjuntatoimien takia ole missään tapauksessa vaarantuneet. Vahinkolintujen hävittäminen ja karkottaminen ampumalla on niin työlästä ja kallista, ettei siihen kukaan kiireisenä marjakautena huvikseen ja tappamisenhalustaan ryhdy. Linnut nokkivat pahimmillaan lähes kaikkien punastumaan alkavien marjojen kylkiä, ellei satoa suojella. Marja on kauppakelvoton, jos siitä on nokkaistu pienikin pala tai jos siinä on jälkiä ulostetahroista. Jos vahinkolintuja ammutaan, ne oppivat pysymään poissa ja ihmisarkoina. Lintuverkot eivät ole kustannussyistä viljelijöille mahdollinen vaihtoehto.

Ilmoitusmenettelystä olisi päätettävä Suomen riistakeskuksessa ilman valitusoikeutta ottaen huomioon alueen puutarhatilojen tuotantointensiteetti ja tuhoa aiheuttavien lintujen vahinkojen määrä. Vuosittain asetettavien lajikohtaisten enimmäismäärien sijaan enimmäismäärän voisi asettaa toistaiseksi voimassa olevaksi vaarantumattomien lajien kuten räkättirastaan osalta.

Lakiesityksen 41 b § kohdassa mainitaan edelleen, että ilmoitusmenettely olisi sallittu yli 1 hehtaarin marja- ja vihannesviljelmillä. Esitämme alarajan poistamista ainakin edustamiltamme marjan- sekä hedelmäntuottajilta. Sen sijaan ehdotamme ilmoitusmenettelyä sallituksi ko. kasvien viljelyä elinkeinonaan harjoittaville tiloille koosta riippumatta. Hedelmän- ja Marjanviljelijäin liitolle sopii, että rajaaminen voidaan märitellä tarvittaessa myös asetuksella.

Lakiehdotuksessa uudeksi poikkeusluvalla sallituksi toimenpiteeksi esitetään häiritsemistä. Marjaviljelmillä, kuten lakiehdotuksessa todetaankin riistaeläimen tai rauhoittamattoman eläimen tappamisen sijaan eläimen häiritseminen tai karkottaminen voi olla joissain tapauksissa riittävä toimenpide. Esitämme, että marja- ja hedelmätiloilla tuhoa aiheuttavien lajien häiritsemistä ei kuitenkaan otettaisi poikkeusluvan piiriin. Häirintä- ja karkottamistoimet kohdistuvat lähes pelkästään räkättirastaaseen. Katsomme uuden poikkeuslupakohteen turhaksi byrokratiaa lisääväksi toimenpiteeksi, jolla ei marjatiloilla eikä Suomen riistakeskuksessa saavuteta uutta lisäarvoa.

Hirvieläinten aiheuttamat vahingot suuria hedelmän- ja marjanviljelyssä

Hedelmä- ja marjakasvien talvehtivat kasvustot ovat herkkiä vahingoittumaan. Hirvieläimet syövät ja sotkevat kasvustoja, rikkovat tihkukasteluletkuja, katemuovia ja talvetusharsoja aiheuttaen merkittäviä taloudellisia vahinkoja. Tämä korostuu etenkin marjanviljelyssä, jossa viljelykierto on niin lyhyt (3-4 vuotta), ettei lohkojen ympärille voida rakentaa järeää riista-aitaa. Vahinkojen korjaaminen on myös työlästä, eikä se ole aina tarkoituksen mukaista. Vahingot johtavat kustannuksia aiheuttavaan nopeutuneeseen viljelykiertoon. Hirvieläinten tuhot toistuvat samoilla alueilla useina

vuosia, mikäli alueen hirvieläinkantaa on hoidettu huonosti. Hirviseurojen vastuuta hirvieläinten kannan hoidossa olisi lisättävä, jotta kantaa myös vähennettäisiin myönnettyjen lupien mukaisesti.

Suomen riistakeskukselle tulisi ohjata varoja, joilla korvataan tai hankitaan lainattavaksi hedelmä- ja marjatiloille suoja-aitoja tai äänikarkotuslaitteita. Elinkeinonharjoittajat kokevat, että viime vuosien nopeaa viljelyteknistä kehitystä eikä viljelmien arvoa ole huomioitu riittävästi eivätkä viranomaiset siten ole ottaneet niiden suojaamistarvetta vakavasti.

Helsingissä 2 pnä toukokuuta 2017

HEDELMÄN- JA MARJANVILJELIJÄIN LIITTO ry

Hannu Salo
toiminnanjohtaja, puutarhaneuvos